

Vlaams
Parlement

stuk **1846** (2012-2013) – Nr. 3
ingediend op 19 februari 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

betreffende de organisatie
van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Vera Jans

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers.

Vaste leden:

de dames Sonja Claes, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Caroline Bastiaens, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de heer Wim Van Dijck, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

1846 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

I. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
II. Algemene bespreking	7
III. Artikelsgewijze bespreking	14
IV. Stemming over het geheel.....	21
Gebruikte afkortingen	22
Tekst aangenomen door de commissie	23
Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden op dinsdag 15 januari en dinsdag 5 februari 2013. De amendementen op dit ontwerp van decreet zijn gepubliceerd als *Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1846/2. Het eindrapport ‘Externe Evaluatie Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden’ is te vinden op de [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER JO VANDEURZEN, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Dit ontwerp van decreet bepaalt de algemene doelstellingen van de aangeboden hulp- en dienstverlening en de wijze waarop deze georganiseerd wordt. Het ontwerp van decreet beoogt niet de inhoud van de aangeboden hulp- en dienstverlening vanuit de verschillende betrokken beleidsdomeinen te regelen.

Sinds de staatshervorming van 1980 is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor de bijstand aan personen, hieronder valt ook de maatschappelijke dienstverlening ten behoeve van gedetineerden. Sindsdien zijn verschillende stappen gezet om deze bevoegdheid te formaliseren. Zo werden de diensten Justitieel Welzijnswerk opgericht in 1985. In 1994 werden de bestaande praktijken bekrachtigd met een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en Justitie. Hierin wordt onder andere de oprichting, samenstelling en de werking van het welzijnsteam geregeld. Op 11 mei 1999 werd dit decretaal bekrachtigd met het decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 28 februari 1994, gewijzigd op 7 juli 1998, tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun sociale re-integratie.

In 2000 keurde de Vlaamse Regering het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden goed. Dit plan tekent een kader uit waarbinnen de partners van de zes beleidsdomeinen van de Vlaamse Gemeenschap (Welzijn, Gezondheid, Onderwijs, Werk, Cultuur en Sport) het beleid betreffende de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden kunnen uittekenen en verfijnen. In 2002 werd een operationeel model uitgetekend voor de implementatie van het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden. Dit proefproject is stapsgewijs uitgerold in alle gevangenissen in Vlaanderen en Brussel. De proefregio in 2002 bestond uit de gevangenissen van Antwerpen, Turnhout, Merksplas, Wortel en Hoogstraten. Vanaf 2003 werd Brugge toegevoegd. De gevangenis van Hasselt kwam in 2006 aan de beurt, in 2007 Gent en uiteindelijk in 2008 de resterende gevangenissen.

Het strategisch plan formuleert vijf strategische doelen om het recht van alle gedetineerden te waarborgen op een integrale kwaliteitsvolle hulpverlening: (1) het uitbouwen van een kwalitatief hulp- en dienstverleningsaanbod; (2) het profileren van het hulp- en dienstverleningsaanbod; (3) het ontwikkelen en implementeren van samenwerkingsmodellen en organisatievormen om tot een optimale inbedding en integratie van de Vlaamse Gemeenschap in de gevangenissen te komen; (4) het verkrijgen en vergroten van het draagvlak bij de actoren van de Vlaamse Gemeenschap, bij de stakeholder Justitie en bij de samenleving; en (5) het ontwikkelen en implementeren van een hrm- en organisatiebeleid.

Om het strategisch plan in de praktijk te realiseren is er een aantal specifieke functies gerealiseerd. De beleidsmedewerker staat in voor de beleidscoördinatie van de hulp- en dienstverlening, de organisatieondersteuner voor de praktische coördinatie van de hulp- en dienstverlening en de trajectbegeleider heeft de opdracht om met de individuele gedetineerde een hulp- en dienstverleningstraject uit te stippelen tijdens zijn detentie. Het Planningsteam Maatschappelijke Dienstverlening is samengesteld uit de diverse vertegenwoordigers van de verschillende hulp- en dienstverleningsdomeinen en van de diensten van de gevangenis. Zij staan in voor het lokale beleid inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Tijdens de implementatie van het strategisch plan werden verschillende evaluaties georganiseerd waaronder de externe evaluatie door het ECWS in augustus 2003. De conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek hebben in januari 2007 geleid tot een gezamenlijk (Vlaamse Gemeenschap en Justitie) bijkomend implementatieplan betreffende het Vlaams Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden.

Er werden aanvullende richtlijnen voor de verdere implementatie van het strategisch plan geformuleerd: (1) richtlijnen voor de taakafbakening en samenwerking tussen de verschillende actoren (directie en beleidsmedewerker, de psychosociale dienst en de trajectbegeleider); (2) richtlijnen met betrekking tot het overleg, zowel tussen directie en beleidsmedewerker, tussen de medewerkers van de psychosociale dienst en de trajectbegeleiders als het bovenlokaal niveau en (3) afspraken over de aansturing van de betrokken actoren en processen, zowel op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap als op het niveau van het directoraat-generaal Uitvoering van Vrijheidsberovende Straffen en Maatregelen.

Ondertussen had het Vlaams Parlement op 21 april 2004 een resolutie aangenomen betreffende de begeleiding van (ex-)gedetineerden en hun omgeving (*Parl. St.* VI.Parl. 2003-04, nr. 2184/4). De resolutie benadrukt onder andere het belang van hulp- en dienstverlening vanuit de Vlaamse Gemeenschap in de gevangenissen en de reële beleidsverantwoordelijkheid door de beleidsmedewerker.

Op 1 februari 2005 werd de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Hierin staat onder andere dat de gevangenis in staat moet zijn om externe actoren op correcte wijze te onthalen en om hen de mogelijkheid te geven om hun opdracht te vervullen. De wet bepaalt onder meer dat gedetineerden een zo ruim mogelijke toegang tot onderwijs, vorming, opleiding en psychosociale begeleiding moet worden geboden.

Sinds de goedkeuring van het strategisch plan is vanuit verschillende beleidsdomeinen het belang van de hulp- en dienstverlening erkend. In alle gevangenissen in Vlaanderen en Brussel zijn beleidsmedewerkers actief voor de uitvoering van het strategisch plan en de coördinatie van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis. In alle gevangenissen zijn trajectbegeleiders en organisatieondersteuners van het Algemeen Welzijnswerk actief. Het Centrum OBRA en 't Zwart Goor hebben in de gevangenis van Gent en Merksplas een werking uitgebouwd ten aanzien van geïnterneerden. Negen centra voor geestelijke gezondheidszorg beschikken over een forensisch team dat instaat voor de hulpverlening aan (ex-)gedetineerden met ernstige psychische problemen. In alle gevangenissen wordt onderwijs aangeboden. Elk consortium volwassenenonderwijs met een strafinrichting in zijn werkingsgebied beschikt over een onderwijscoördinator. De VDAB staat in voor de arbeidstoeleiding van gedetineerden en ontplooit tal van activiteiten om de tewerkstelling van gedetineerden na hun vrijlating te bevorderen. De Rode Antraciet voorziet in gespecialiseerd cursuswerk voor gedetineerden en het penitentiaire kader, sociaal-cultureel werk en sportpromotie. Met de gemeenten met een gevangenis op hun grondgebied zijn convenanten afgesloten om de reguliere bibliotheekwerking ook voor gedetineerden mogelijk te maken.

Een Vlaamse Stuurgroep ziet toe op de implementatie van het strategisch plan op. Deze stuurgroep is samengesteld uit kabinetsleden, medewerkers van de administratie en van de ondersteuningsstructuren met als doel de uitvoering van het strategisch plan te volgen, bij te sturen en adviezen te formuleren voor de bevoegde ministers.

In 2008 werd door de KU Leuven een externe evaluatie van het strategisch plan uitgevoerd. Zowel het omvattende implementatieproces van het strategisch plan als de concrete participatie van gedetineerden aan en hun tevredenheid over het aanbod aan hulp- en dienstverlening in de gevangenissen werden onderzocht. Op basis van deze externe evalu-

atie werd onder andere geconcludeerd dat de samenwerkingsprincipes uit het strategisch plan dienen verankerd te worden in een regelgevend kader. De Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord gesteld dat er een decreet moet worden uitgewerkt over de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, gekoppeld aan een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale staat over de zorg voor gedetineerden, inclusief geïnterneerden.

De lokale praktijken en de bovenlokale beleidsontwikkelingen tonen de nood van een decretale inbedding van het strategisch plan. Op die manier wordt het recht van gedetineerden op hulp- en dienstverlening, met het oog op een volwaardig en menswaardig leven tijdens de detentie en volwaardige kansen op re-integratie in de samenleving, gewaarborgd.

Gezien het grote aantal organisaties en diensten die hun aanbod ontplooiën in de gevangenissen is er structurele samenwerking op verschillende niveaus nodig. Daarnaast is het noodzakelijk dat er afgestemd wordt op de specifieke justitiële context waarbinnen gewerkt wordt en dat afstemming gebeurt met de justitiële diensten binnen de gevangenis. Om deze inter-organisatorische samenwerking te organiseren en te structureren moeten specifieke coördinatie- en ondersteuningsmechanismen worden vastgelegd en verankerd.

In het ontwerp van decreet wordt allereerst de missie omschreven: “Het decreet beoogt het recht van alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving op een integrale en kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening te waarborgen, zodat ze zich kunnen ontplooiën in de samenleving.”.

De integrale en kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening wordt vertaald in een aantal doelstellingen en opdrachten. Elk beleidsdomein is zelf verantwoordelijk om hieromtrent initiatieven te nemen. Minister *Jo Vandeurzen* benadrukt het belang van een inclusief, gecoördineerd, samenhangend beleid waarbij een partnerschap met alle betrokken actoren wordt aangegaan, niet alleen het partnerschap met de betrokken Vlaamse actoren, maar ook met de partners van Justitie.

Om de doelstellingen en opdrachten door middel van verschillende initiatieven te realiseren is er nood aan afstemming, overleg en gedragenheid. In het ontwerp van decreet wordt een kader uitgetekend waarbinnen dit beleid tot stand kan komen. In de eerste plaats dient de Vlaamse Regering haar engagement te nemen door haar beleidslijnen uit te tekenen in een strategisch plan. De Vlaamse Regering krijgt via de gemengde commissie, die verantwoordelijk zal zijn voor het toezicht op de uitvoering van het strategisch plan, input van de lokale gevangenissen over de noden die leven op het terrein. Het strategisch plan zal lokaal vertaald worden in een actieplan uitgetekend door het beleidsteam en opgevolgd door het coördinatieteam. Om de lokale initiatieven die uit het lokale actieplan volgen, te implementeren voorziet het decreet minimaal in de functies van beleidscoördinatie (verantwoordelijk voor de coördinatie van het beleid), trajectbegeleiding (verantwoordelijk voor de individuele en integrale opvolging van het hulp- en dienstverleningstraject van de gedetineerde), en organisatieondersteuning (verantwoordelijk voor het faciliteren van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening).

Om de organisatie en opvolging van de hulp- en dienstverlening te faciliteren, is het noodzakelijk dat er gegevens verwerkt worden door en uitgewisseld worden tussen de betrokken functies en actoren die hiervoor verantwoordelijk zijn. Om de gegevensverwerking in functie van de hulp- en dienstverlening te faciliteren, wordt er een digitaal systeem ter beschikking gesteld.

Vlaanderen heeft geen extraterritoriale bevoegdheid voor persoonsgebonden materies. Daarom is een overeenkomst met de Nederlandse overheid vereist over het hulp- en dienstverleningsaanbod in de gevangenis van Tilburg. Artikel 2, 5°, sluit niet uit dat deze

decretale bepaling van toepassing is op inrichtingen buiten Vlaanderen of Brussel waarover een overeenkomst is afgesloten. Met Justitie geldt de afspraak dat gedetineerden in Tilburg die hulp- en dienstverlening vragen, getransfereerd worden naar een gevangenis in Vlaanderen.

II. ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw *Marijke Dillen* onderschrijft de ambitieuze algemene doelstellingen van dit ontwerp van decreet. In 2004 heeft haar fractie hetzelfde standpunt ingenomen bij de bespreking van resolutie betreffende de begeleiding van gedetineerden en ex-gedetineerden en hun omgeving. Haar fractie heeft die resolutie mee goedgekeurd.

Ondanks haar instemming met de algemene doelstellingen heeft de spreekster fundamentele bedenkingen. Het ontwerp van decreet is vaag en algemeen, wat haar doet twijfelen aan de afdwingbaarheid ervan. De minister heeft mooie principes verwoord in zijn memorie van toelichting, maar het ontwerp van decreet – bijvoorbeeld de artikelen 3 tot 5 – blijft heel algemeen. Naar de principes in de memorie van toelichting wordt alleen teruggegrepen bij interpretatieproblemen.

In de memorie van toelichting staat dat de Vlaamse overheid de gedetineerden beschouwt als volwaardige burgers. Beperkingen op hun burgerschap moeten verantwoord worden. Dit principe betekent dat de gedetineerde recht heeft op de hulp- en dienstverlening die in de samenleving aanwezig is. Ze vraagt de minister dit te concretiseren. Beperkingen op het burgerschap dienen verantwoord te worden. Het verantwoorden van de beperkingen op het burgerschap is volgens haar echter geen opdracht van de Vlaamse overheid, maar van de correctionele rechtbanken. Algemeen gesteld vindt de spreekster deze stelling te verregaand.

Nog volgens de memorie van toelichting voorziet de Vlaamse overheid in de uitwerking van een gevarieerd aanbod dat afgestemd is op de noden en behoeften van de gedetineerden. Mevrouw *Marijke Dillen* informeert naar de concrete betekenis van deze stelling en naar de kostprijs ervan.

De doelgroep van de gedetineerden is een gevarieerde groep met verschillende subgroepen. In 2010 leefden in de gevangenissen meer dan 130 nationaliteiten. Slechts de helft van de gevangenen heeft de Belgische nationaliteit, waarvan dan nog een belangrijk aandeel dat tot Belg is genaturaliseerd. Het commissielid wil vernemen of de noden van deze verschillende groepen al geanalyseerd zijn.

Vervolgens vraagt mevrouw *Marijke Dillen* hoe de minister de noodzakelijke samenwerking zal realiseren tussen de Vlaamse diensten onderling, en tussen de Vlaamse diensten en Justitie. Zijn er garanties voor de medewerking van Justitie? Zonder afspraken met Justitie blijft dit een lege doos.

De minister beseft dat er behalve dit initiatief nog andere regelgeving is voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Ook de sectorale regelgeving dient aandacht te besteden aan de gedetineerden en de ex-gedetineerden. De spreekster vraagt de minister naar zijn visie, en wil voorts vernemen welke decretale initiatieven er in dit verband noodzakelijk zijn.

De doelstellingen van dit ontwerp van decreet zijn heel ambitieus. Over welke budgettaire ruimte beschikt de minister om dit ontwerp van decreet toe te passen? Om de doelstellingen volledig uit te voeren, is een groot budget nodig. Mocht dat er niet zijn, dan wil het commissielid vernemen welke prioriteiten er zullen worden gelegd.

Een andere bedenking is of dit ontwerp van decreet, gezien de huidige budgettaire krapte, prioritair is. Voor andere belangrijke dossiers binnen dit (en andere) beleidsdomein zijn er immers onvoldoende middelen. Het kan niet de bedoeling zijn dat decreetgevend werk onuitgevoerd blijft.

Ook de beleidsdomeinen Cultuur, Onderwijs, Sport en Werk zouden zich hebben geëngageerd om hulp- en dienstverlening aan te bieden aan gedetineerden. In het ontwerp van decreet is hierover niets terug te vinden. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of hierover afspraken zijn gemaakt.

Dit ontwerp van decreet bepaalt dat in elke gevangenis een beleidsteam zal worden samengesteld, waarvan ook de gevangenisdirectie deel zal uitmaken. Daarvoor is een samenwerkingsakkoord nodig met de federale overheid. Wat is de stand van zaken?

De noodzakelijke aandacht voor de omgeving van de gedetineerde komt uitvoerig aan bod in de memorie van toelichting, maar in het ontwerp van decreet wordt niet verwezen naar de naastbestaanden. Het advies van de SAR WGG stelt terecht dat zonder een verankering in de doelstellingen en opdrachten de kans groot is dat de hulp- en dienstverlening aan de directe sociale omgeving van gedetineerden niet prioritair zal zijn. Het verblijf van een familielid in de gevangenis heeft nochtans grote gevolgen voor de directe omgeving en vooral voor kinderen. Ook informele sociale netwerken zijn belangrijk voor de gedetineerden, zeker voor een succesvolle re-integratie in de samenleving. Dat laatste is voor mevrouw Marijke Dillen de belangrijkste bezorgdheid. Zijn de behoeften van de naastbestaanden geanalyseerd? Heeft het beleid onderzocht welke middelen er nodig zijn om een gepast hulp- en dienstverleningsaanbod te realiseren voor deze groep?

De SAR WGG is van oordeel dat de CAW's niet alleen tijdens de gevangenisstraf steun moeten bieden, maar ook gedurende een bepaalde periode na de vrijlating. De adviesraad suggereert ook dat de cgg's de gedetineerden met ernstige psychische problemen ook na de vrijlating blijven opvolgen. De spreekster vraagt naar het standpunt van de minister.

Vanuit het oogpunt van de samenleving is het belangrijk dat er tijdens de hechtenis wordt gewerkt aan de beperking van de kans op hervat. Dit ontwerp van decreet besteedt daaraan echter geen aandacht. Hierover wil ze graag een reactie van de minister.

In dit ontwerp van decreet mist mevrouw Marijke Dillen aandacht voor de slachtoffers. Na traumatische ervaringen moeten de slachtoffers worden voorbereid op de vrijlating van de dader. Daarover bestaat federale regelgeving. Ook dit ontwerp van decreet zou meer aandacht moeten besteden aan de slachtoffers.

De heer *Peter Gysbrechts* vindt het geen slechte zaak dat dit ontwerp van decreet de huidige situatie binnen de gevangenissen wil stroomlijnen. Hij vraagt de minister hoeveel middelen hij uittrekt voor de implementatie. De SAR WGG is van oordeel dat de uitvoering van dit ontwerp van decreet meer middelen vergt. Voorts wil hij van de minister vernemen welke prioriteiten hij zal stellen indien hij onvoldoende bijkomende middelen kan verwerven.

De spreker twijfelt eraan of de bestaande hulp- en dienstverlening voldoende is. Geïnterneerden met een mentale handicap krijgen nog altijd slechts in drie gevangenissen dienstverlening van het VAPH, namelijk in Gent, Merksplas en Antwerpen. De capaciteitsuitbreiding heeft niet tot een voldoende aanbod geleid. Bovendien blijkt uit studies dat 45 percent van de gedetineerden met een mentale handicap niet bekend zijn bij het VAPH. De uitstroom naar huizen voor niet-werkenden verloopt stroef. De spreker vraagt naar cijfers hierover. Hoeveel gedetineerden zouden kunnen uitstromen, mocht er vol-

doende capaciteit zijn. Voorts wil hij vernemen hoeveel gedetineerden met een mentale handicap begeleiding krijgen.

De federale overheid bouwt twee forensische centra – in Antwerpen en in Gent – voor geïnterneerden met een psychische aandoening. Daar kan echter niet iedereen terecht. Zorgt dit ontwerp van decreet voor een verbetering van het welzijn van deze groep? Stijgt de capaciteit die voor deze groep wordt ingezet.

Dit ontwerp van decreet is noodzakelijk omdat gedetineerden zich niet vrij kunnen begeven naar de dienstverlening die ze nodig hebben. De welzijns- en gezondheidsdiensten moeten naar hen toe komen. Hoe wil men garanderen dat de noodzakelijke dienstverlening na de detentie doorloopt met de reguliere werkingen? Het beperken van het herval is niet opgenomen in de doelstellingen van dit ontwerp van decreet. Hij kondigt hierover een amendement aan. Aangezien het amendement ingaat op een opmerking van de SAR WGG, rekent hij op een probleemloze goedkeuring ervan.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer suggereert om het dossier van een gedetineerde die beslist niet langer een beroep te doen op sociale hulpverlening, op non-actief te zetten. Als de gedetineerde later op zijn beslissing terugkomt, kan het dossier nog altijd geactiveerd worden. De spreker vraagt het standpunt van de minister.

Mevrouw *Mieke Vogels* heeft vragen bij het tijdstip waarop dit ontwerp van decreet wordt behandeld. Sinds 1980 is Vlaanderen bevoegd voor bijstand aan personen, onder meer aan gevangenen. Het heeft tot 2000 geduurd vooraleer het strategisch plan werd goedgekeurd. Vanaf 2002 is men gestart met de stapsgewijze invoering ervan. Na een evaluatie door ECWS is het plan bijgestuurd en ingevoerd in alle gevangenissen in Vlaanderen. In dit verband vraagt de spreker naar de wijze waarop de hulp- en dienstverlening in de gevangenis van Tilburg wordt georganiseerd. Op het federale niveau werd in 2005 de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden goedgekeurd. Deze wet bevat onder meer een bepaling over het individuele detentieplan of de individuele begeleiding. Mevrouw Mieke Vogels wil vernemen in welke mate al werk wordt gemaakt van individuele begeleiding. Zij denkt dat de CAW's onvoldoende personeel hebben om dit waar te maken.

De memorie van toelichting verwijst naar dertig beleidsaanbevelingen die in 2008 werden geformuleerd op basis van de 'Externe evaluatie Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden'. Een van die aanbevelingen was de opmaak van een afzonderlijk decretaal kader en het onderhandelen van een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale minister van Justitie. De spreker vraagt nadere informatie over de andere beleidsaanbevelingen (zie bijlage). Ze wil voorts vernemen waarom er precies voor wordt geopteerd versneld werk te maken van het decretaal kader.

Voor de zoveelste keer in deze regeerperiode wordt een kaderdecreet behandeld. De spreker heeft twijfels bij de timing. Er is bovendien geen sprake van bijkomende middelen om meer te doen dan wat gebeurt op basis van het strategisch plan.

Daarnaast wil ze vernemen wat de inhoud zal zijn van het nieuwe samenwerkingsakkoord met de federale minister van Justitie. Zijn de onderhandelingen al aan de gang? Zijn er hierover eveneens beleidsaanbevelingen geformuleerd?

De financiële middelen zijn beperkt. Welke prioriteiten zal de minister stellen bij de uitvoering van dit ontwerp van decreet? De SAR WGG legt terecht veel nadruk op de begeleiding van de naastbestaanden. Als het sociaal netwerk van een gedetineerde gecon-

tinueerd en versterkt wordt, dan is de kans op recidive immers minder groot. Wanneer zullen de uitvoeringsbesluiten hierover worden opgesteld?

Dit ontwerp van decreet spreekt terecht over de continuïteit van de begeleiding van de gevangenen, ook na het uitzitten van hun straf. Hierbij spelen de justitiehuizen, die de gevangenen begeleiden tijdens hun voorlopige invrijheidstelling, een belangrijke rol. Vanaf 2014 zal Vlaanderen bevoegd worden voor de justitiehuizen. Dit instrument moet worden ingeschakeld in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De vraag rijst opnieuw waarom een kaderdecreet wordt gemaakt dat geen enkele link legt met de justitiehuizen.

Op dit moment is er een aantal interessante experimenten aan de gang. Er zijn slechts twee detentiemogelijkheden, de enkelband en de grote voorzieningen die overvol zitten. Daarom streeft men naar een nieuw netwerk van strafuitvoering, op maat van de gedetineerden. Dat heeft geleid tot een nieuw concept van detentie, namelijk De Huizen. Er wordt met de federale overheid onderhandeld over de nodige middelen hiervoor. Welke overheid zal er na de staatshervorming bevoegd zijn voor De Huizen, de gemeenschappen of de federale strafuitvoering? Ook het centrum voor elektronisch toezicht op de enkelbanden en de begeleiding van de betrokken gedetineerden worden overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschap.

Dit kaderdecreet houdt bijgevolg slechts rekening met de helft van het kader waarover de volgende minister van Welzijn vanaf 2014 zal beschikken. De reden waarom dit ontwerp van decreet moet worden behandeld, ontgaat mevrouw Mieke Vogels volkomen. Er is zelfs geen link gelegd met de toename van de gevangenispopulatie. De CAW's kunnen het toenemende aantal gedetineerden niet individueel begeleiden als ze niet over meer personeel beschikken.

Mevrouw *Helga Stevens* zegt dat haar fractie dit ontwerp van decreet, waarmee het Vlaams regeerakkoord wordt uitgevoerd, zal goedkeuren. De Vlaamse Gemeenschap is sedert de staatshervorming van 1980 bevoegd voor hulp en bijstand aan gedetineerden. Met dit ontwerp van decreet verankert de Vlaamse Regering de principes in een regelgevend kader.

Haar fractie kan grotendeels akkoord gaan met de visie achter dit ontwerp van decreet. Er zijn twee belangrijke redenen voor de opsluiting van mensen na het plegen van een misdrijf. De gevangenis is namelijk niet alleen een straf: het is ook de bedoeling om de gedetineerden voor te bereiden op een re-integratie in de maatschappij na hun vrijlating. Daarom zijn hulp en bijstand aan gedetineerden onmisbaar. Dat is ook terug te vinden in artikel 4 van het ontwerp van decreet, dat een aantal ambitieuze doelstellingen omschrijft: zelfontplooiing, aandacht voor de persoonlijkheid van de gedetineerde, die waar nodig bijgestuurd moet worden, het beperken van de negatieve gevolgen van de detentie voor de gedetineerden, het bevorderen van integratie en participatie in de samenleving en het stimuleren van het proces van herstel tussen dader, slachtoffer en samenleving.

Voor de gevangenis zijn verschillende beleidsniveaus bevoegd. Daarom is het goed dat artikel 7 de nodige aandacht besteedt aan de samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus. Vermoedelijk zal Justitie immers nog een hele tijd een federale materie blijven.

Een van de uitgangspunten van de Vlaamse Regering is dat de hulp en bijstand aan gedetineerden kwaliteitsvol en integraal moet zijn. Dit ontwerp van decreet probeert dat verder te concretiseren. Artikel 5 omschrijft bijvoorbeeld dat de Vlaamse Regering binnen het jaar na haar eedaflegging een strategisch plan moet ontwikkelen en voorleggen aan het Vlaams Parlement. Ook het samenstellen van een beleidsteam per gevangenis is een posi-

tieve evolutie, want zo zal elke gevangenis eigen klemtonen kunnen leggen. Elke gevangenis is immers een samenleving op zich. Een beleidsteam kan ook de brug slaan tussen de gevangenisdirectie en de Vlaamse overheid. Het kan helpen bij het implementeren van het strategisch plan van de Vlaamse overheid en het kan advies geven aan de Vlaamse overheid. Van die wisselwerking kunnen beide partijen sterker worden.

Dit ontwerp van decreet is niets nieuws. Vlaanderen staat immers sinds jaar en dag in voor de hulp en bijstand aan gedetineerden en dat zal ook zo blijven. Dankzij dit ontwerp van decreet krijgen de principes en de goede praktijken een decretale basis. Daarom zal N-VA dit ontwerp van decreet goedkeuren.

Mevrouw *Else De Wachter* kondigt aan dat sp.a dit ontwerp van decreet zal goedkeuren. Dit was ook opgenomen in het regeerakkoord. Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden bestaat al maar wordt nu structureel verankerd. Dit ontwerp van decreet is daarom een belangrijke stap voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

De achterliggende beleidsvisie is dat men moet werken aan de re-integratie van de gedetineerden na hun vrijlating. De samenwerking met het federale niveau is hierbij essentieel. Voor een optimale uitvoering zou er onder meer een oplossing moeten worden gevonden voor de overbevolking in de gevangenissen. Het beleid dient voldoende financiële en personele middelen in te zetten. De spreker wil meer uitleg over de efficiëntiewinsten waartoe dit zal leiden.

Het zou uiteraard beter zijn als de geïnterneerden, met of zonder psychische of mentale handicap, niet in de gevangenissen terechtkomen. Voor hen is een juiste begeleiding namelijk heel belangrijk. Men dient echter te beseffen dat de realiteit anders is.

Het is belangrijk dat de begeleiding kan worden voortgezet na het einde van de gevangenisstraf. Daarom moet de informatie die door de diverse begeleiders wordt verzameld, ook worden benut door de actoren die zich inspannen voor de re-integratie van de ex-gedetineerde in de maatschappij.

Mevrouw *Vera Jans* vindt dit een zinvol ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet organiseert het aanbod in de gevangenissen zonder daar veel aan te wijzigen. Het creëert echter het nodige kader. Het ontwerp van decreet omschrijft een aantal doelstellingen en een aantal concrete opdrachten.

Gedetineerden moeten perspectief hebben op re-integratie in de samenleving. De spreker kan niet akkoord gaan met het standpunt van mevrouw Dillen dat dit geen prioriteit is. Het beleid moet immers al het mogelijke doen om ex-gedetineerden te begeleiden bij hun re-integratie in de samenleving. Het aanbod richt zich trouwens ook tot de directe sociale omgeving van de gedetineerden, zeker als er ook kinderen bij betrokken zijn.

Ze sluit zich aan bij een aantal vragen van de vorige sprekers over het samenwerkingsakkoord met de federale overheid, over het aanbod voor de Vlaamse gedetineerden in Tilburg en over het inschakelen van de justitiehuisen waarvoor Vlaanderen bevoegd zal worden.

Dit ontwerp van decreet is zinvol en het vertrekt vanuit een correcte beleidsvisie. Daarom zal CD&V het goedkeuren.

Minister *Jo Vandeurzen* stelt vast dat sommige commissieleden de draagwijdte van het ontwerp van decreet correct inschatten. Het is inderdaad niet de bedoeling een nieuw beleid uit te werken, maar wel om de praktijk een decretale basis te geven. De externe evaluatie van 2008 stelt vast dat het strategisch plan vertrekt van een goede visie op de

aanpak van de Vlaamse bevoegdheden in de gevangenissen, maar dat het noodzakelijke regelgevende kader ontbreekt, wat een risico inhoudt op vrijblijvendheid. Daarom pleit de werkgroep voor een duidelijk regelgevend kader, vooral omdat binnen de gevangeniscontext diverse beleidsdomeinen en -niveaus moeten samenwerken. Dit ontwerp van decreet komt daaraan tegemoet, zoals bepaald in het Vlaams regeerakkoord.

De staatshervorming zal leiden tot bijkomende Vlaamse bevoegdheden. Uit het groenboek zal moeten blijken hoe die kunnen worden geïntegreerd. Misschien zullen bepaalde decreten moeten worden aangepast. Aan de concrete dienstverlening in de gevangenissen zal echter weinig veranderen.

Dit ontwerp van decreet heeft niet de ambitie om veel nieuwe middelen in te zetten. Bij de start van elke nieuwe regeerperiode moet de Vlaamse Regering peilen naar nieuwe behoeften en het strategisch plan bijstellen. Het in gebruik nemen van een nieuwe gevangenis in Vlaanderen zal bijvoorbeeld budgettaire consequenties hebben. Het ontwerp van decreet moet een wettelijke basis creëren voor deze aanpak.

Er wordt werk gemaakt van een lijst van thema's die aan bod moeten komen in een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale overheid. Bij de opmaak van dat samenwerkingsakkoord moet rekening worden gehouden met de staatshervorming. Dat gesprek zal vlotter verlopen als de situatie in Vlaanderen decretaal verankerd is. Zolang er geen samenwerkingsakkoord is, kunnen er ook geen dwingende bepalingen zijn voor de medewerking van Justitie, zoals de Raad van State heeft opgemerkt. Daarom zijn de betreffende passages in het ontwerp van decreet vrijblijvend geformuleerd.

De tekst van het ontwerp van decreet verwijst naar het sociale netwerk van de gedetineerde. Het is immers niet de bedoeling om dit te beperken tot het gezin.

Gedetineerden en ex-gedetineerden zijn in de missie van de cgg's en de CAW's opgenomen als doelgroep. Hulp aan ex-gedetineerden behoort tot de basisopdracht van alle welzijnsactoren. Er kan worden verondersteld dat er oog is voor continuïteit. Sociale reclassering maakt ook deel uit van het justitiële welzijnswerk, en daar zijn de relaties met de actoren van Justitie evident.

De vragen over geïnterneerden met een mentale handicap zijn terecht, maar in sommige gevallen gaat het om federale bevoegdheden. Bij het begin van elke nieuwe regeerperiode zal de Vlaamse Regering een nieuw strategisch plan moeten opstellen. Dat moet gebeuren op basis van een goede voorbereiding, die van onderuit is opgebouwd. Hierbij dient men rekening te houden met de ontwikkelingen in het beleid, onder meer over personen met een handicap en over geestelijke gezondheidszorg.

De minister geeft vervolgens een aantal voorbeelden van de betrokkenheid van andere beleidsdomeinen. In alle Brusselse gevangenissen zijn er beleidsmedewerkers voor de uitvoering van het strategisch plan en voor de coördinatie van de hulp- en dienstverlening. In alle gevangenissen zijn er trajectbegeleiders en organisatieondersteuners van het Algemeen Welzijnswerk. OBRA en 't Zwart Goor hebben respectievelijk in Gent en in Merksplas een werking uitgebouwd voor geïnterneerden. Negen cgg's beschikken over een forensisch team dat instaat voor de hulpverlening aan gedetineerden en ex-gedetineerden met ernstige psychische problemen. In alle gevangenissen wordt onderwijs aangeboden. De VDAB ontplooit tal van activiteiten om de tewerkstelling van gedetineerden na hun vrijlating te bevorderen. De Rode Antraciet organiseert gespecialiseerd cursussen voor gedetineerden en voor het penitentiair kader. De voorbije jaren zijn er heel wat inspanningen geleverd om het strategisch plan in de praktijk te brengen.

De Vlaamse Gemeenschap kan in de gevangenis van Tilburg geen activiteiten ontplooiën omdat ze niet beschikt over extraterritoriale bevoegdheid. De minister van Justitie heeft ervoor gekozen om de Vlaamse Gemeenschap geen partij te laten zijn bij het akkoord dat met de Nederlandse overheid werd afgesloten. In het akkoord is opgenomen dat de gevangenis van Tilburg zal instaan voor een aantal aspecten van de ondersteuning, onder meer voor sport en culturele activiteiten. De gevangenen voor wie reclassering aan de orde is, zouden in principe best muteren naar een gevangenis op het Belgische grondgebied. Wellicht is het de bedoeling om de samenwerking met Tilburg stop te zetten op het ogenblik dat er in België voldoende gevangenisinfrastructuur is.

Op de vragen over de afdwingbaarheid antwoordt de minister dat dit ontwerp van decreet de dienstverlening organiseert. Het organiseert geen rechten voor het individu. Uiteraard moet dit om de paar jaar worden geconcretiseerd in een actieplan. Daarbij moeten de noden ook worden getoetst aan de beschikbare middelen.

Op het federale niveau is belangrijk regelgevend werk verricht om tegemoet te komen aan de noden van de slachtoffers. Ook de opdrachten van het Vlaamse niveau tegenover slachtoffers zijn duidelijk omschreven. Dit ontwerp van decreet bevat een aantal doelstellingen die te maken hebben met het proces van herstel tussen dader, slachtoffer en samenleving. De herstellbemiddeling is opgenomen in het hulpverleningsaanbod dat daarop geïnspireerd is.

Mevrouw *Mieke Vogels* is nog altijd niet overtuigd van de noodzaak van dit ontwerp van decreet. Het Strategische Plan functioneert al tien jaar zonder decretale basis. Het ware beter geweest om het nog enkele jaren te laten doorlopen om vervolgens een nieuw decreet te schrijven dat de nieuwe Vlaamse bevoegdheden integreert.

Er is nog geen samenwerkingsakkoord met de Federale Regering. De overheveling van de Justitiehuisen maakt een omvattend samenwerkingsakkoord onontbeerlijk. De spreekster twijfelt eraan of dergelijk samenwerkingsakkoord past bij dit ontwerp van decreet. De continuering van het strategisch plan is belangrijk. Er zijn echter voldoende mogelijkheden om ervoor te zorgen dat een volgende Vlaamse Regering dat niet kan afschaffen, onder meer Europese verplichtingen en federale wetgeving. De minister heeft niet geantwoord op haar vraag over de individuele detentieplannen.

Minister *Jo Vandeurzen* begrijpt de redenering van mevrouw Vogels niet. Veel betrokkenen vragen om een decretale basis zodat het risico op vrijblijvendheid kan worden weggenomen. Het is perfect mogelijk om decreten aan te passen als dat na de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord nodig blijkt.

Mevrouw *Mieke Vogels* merkt op dat de justitiehuisen een belangrijke rol spelen voor de continuïteit van de dienstverlening. Ze denkt dat dit juridische kader al voorbijgestreefd zal zijn op het ogenblik dat erover gestemd wordt. Ze stelt vast dat elke minister in discussies over de staatshervorming naar het groenboek verwijst.

Minister *Jo Vandeurzen* repliceert dat een groenboek er niet is om duidelijkheid te brengen, maar om de discussie te openen op basis van een omgevingsanalyse.

De heer *Peter Gysbrechts* heeft begrepen dat het budget niet meteen zal worden verhoogd en dat er prioriteiten moeten worden gesteld. Daarom vreest hij dat dit ontwerp van decreet een aantal verwachtingen creëert waarvan bij de start al duidelijk is dat ze niet kunnen worden ingelost.

Minister *Jo Vandeurzen* verwijst in dit verband naar artikel 3 van het ontwerp van decreet, dat een aantal doelstellingen opsomt die worden nagestreefd, maar, en dat benadrukt hij,

binnen de beschikbare budgetten. Daarom zal elke Vlaamse Regering aan het begin van haar regeerperiode een plan moeten opstellen waarin ze haar ambities inzake de gevangenis omschrijft. Op dat moment zal de Vlaamse Regering prioriteiten moeten stellen. Dat is de kern van dit ontwerp van decreet.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen unaniem met 12 stemmen aangenomen.

Artikel 2

Dit artikel bevat volgens minister *Jo Vandeurzen* een aantal definities die relevant zijn voor de toepassing van het ontwerp van decreet.

Mevrouw *Marijke Dillen* herinnert aan de vraag van de SAR WGG om in dit artikel het begrip ‘directe sociale omgeving’ te definiëren. Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat ervoor is gekozen om niet in te gaan op de suggestie van de SAR WGG omdat het beleid met een ruime omschrijving wil werken.

Artikel 2 wordt met 11 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 3

Dit artikel bevat volgens minister *Jo Vandeurzen* de missie van de Vlaamse overheid wat betreft de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Mevrouw *Marijke Dillen* merkt op dat dit artikel voor alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving voorziet in het recht op een integrale en kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening. Dat mooie principe is echter niet afdwingbaar. Daarvoor is het budget onvoldoende.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat artikel 3 alleen de ambitie van de decreetgever omschrijft.

Mevrouw *Marijke Dillen* kan hiermee niet akkoord gaan. Wat in een decreet staat, moet ook afdwingbaar zijn bij een rechtbank.

Minister *Jo Vandeurzen* herhaalt dat het gaat om een principe dat de doelstelling aangeeft van de procedures die in het ontwerp van decreet worden afgesproken. Dat is een andere benadering dan in de basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden. Het recht op hulpverlening van een gedetineerde is het recht op hulpverlening van elke Vlaming. Het is de bedoeling dat de hulpverlening buiten de gevangenis ook mogelijk wordt voor gedetineerden. Daaruit zijn geen rechtstreekse rechten afleidbaar die niet bereikbaar zijn voor mensen buiten de gevangenis.

Mevrouw *Marijke Dillen* merkt op dat het omschrijven van een algemeen principe niet thuishoort in een decretale bepaling.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat dit ontwerp van decreet bepaalt dat de overheid geregeld moet toetsen wat de noden zijn. Dat behoeft wel een decretale basis, zeker gezien de zeer specifieke omgeving.

Artikel 3 wordt met 8 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4

In artikel 4 worden volgens minister Jo Vandeurzen de doelstellingen van de hulp- en dienstverlening van gedetineerden weergegeven.

Op dit artikel worden twee amendementen ingediend. Zowel amendement nr. 1 van mevrouw Van der Borgh en de heer Gysbrechts, als amendement nr. 2 van mevrouw Dillen en de heer Strackx strekken ertoe een 6° toe te voegen, dat luidt als volgt: “6° de kans op herval beperken.”.

In de officiële en algemene taakinvulling van de cgg's gaat, in het kader van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, sterke aandacht naar de preventie van nieuwe delicten en naar het bevorderen van het psychisch welzijn van de gedetineerden. De kans op herval beperken komt onvoldoende tot uiting in het ontwerp van decreet. Daarom willen mevrouw *Vera Van der Borgh* en de heer *Peter Gysbrechts* dat met amendement nr. 1 in artikel 4 als zesde doelstelling toevoegen.

Mevrouw *Marijke Dillen* kondigt aan dat ze haar amendement intrekt en dat ze het amendement van Open Vld zal steunen. Beide amendementen zijn immers gebaseerd op dezelfde passage in het advies van de SAR WGG.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat deze problematiek aan bod is gekomen bij de voorbereidende gesprekken met de sector. Het is de bedoeling om dit verder te regelen in de uitvoeringsbesluiten. Hij verzet zich niet tegen een decretale verankering.

Mevrouw *Marijke Dillen* merkt op dat het ook hier gaat om een mooie en ambitieuze doelstelling, die niet thuishoort in een ontwerp van decreet omdat dit niet juridisch afdwingbaar is.

Amendement nr. 1 wordt unaniem met 12 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 4 wordt met 11 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 5

Om de doelstellingen uit artikel 4 te realiseren worden volgens minister *Jo Vandeurzen* specifieke opdrachten vervuld en initiatieven genomen. Deze worden opgesomd in artikel 5. Zo moet een kwaliteitsvol hulp- en dienstverleningsaanbod worden uitgebouwd voor gedetineerden en hun directe sociale omgeving. Het aanbod moet bekend worden gemaakt en gedetineerden moeten gemotiveerd worden om eraan deel te nemen. Het aanbod moet zowel bekendgemaakt worden onder de gedetineerden en hun directe sociale omgeving, als onder de mogelijke verwijzers binnen de personeelsequipe van de Vlaamse en justitiële diensten in de gevangenis.

Voorts moet werk worden gemaakt van de ontwikkeling en implementatie van aangepaste samenwerkingsmodellen en organisatievormen om tot een optimale inbedding en integratie van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in de gevangenissen te komen met het oog op de grootst mogelijke efficiëntie en effectiviteit van een integraal aanbod aan hulp- en dienstverlening. Het uitbouwen van een gepaste samenwerkings- en overlegstructuur, zowel op bovenlokaal niveau als binnen de lokale gevangenissen wordt weergegeven in hoofdstuk 3.

Het creëren van een draagvlak om hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te organiseren zowel bij de betrokken actoren, de belanghebbenden als de samenleving, is een volgende opdracht. Dat doen de actoren bijvoorbeeld door de diensten en voorzieningen

op formele en informele wijze te informeren over hun werkzaamheden binnen de gevangenis en de noden van de gedetineerden, door bepaalde activiteiten open te stellen voor het gevangenispersoneel enzovoort. Ook ten aanzien van de bredere samenleving gebeurt dat door onder andere geregeld activiteiten te organiseren voor de burgers waarbij hen een blik binnen de muren wordt gegeven.

In samenwerking met de betrokken actoren wordt een personeels- en organisatieontwikkelingsbeleid geïmplementeerd ter ondersteuning van de hulp- en dienstverlenende actoren. Zoals de omkadering en ondersteuning die geboden wordt vanuit de verschillende voorzieningen en/of het eigen beleidsdomein, gezamenlijke initiatieven op het gebied van vorming en ondersteuning van de medewerkers.

Mevrouw *Marijke Dillen* merkt op dat het ook hier gaat om een mooie en ambitieuze doelstelling, die niet thuishoort in een ontwerp van decreet omdat dit niet juridisch afdwingbaar is.

Artikel 5 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6

Dit artikel geeft volgens minister *Jo Vandeurzen* weer dat het beleid voor de hulp- en dienstverlening op een inclusieve, gecoördineerde en samenhangende wijze dient te gebeuren. De Vlaamse Regering verzekert dat door een aangepaste samenwerkings- en overlegstructuur en het aanstellen van een beleidscoördinator per gevangenis. In het volgend hoofdstuk van dit ontwerp van decreet wordt dit verder geduid.

Elk betrokken beleidsdomein neemt hiertoe zijn verantwoordelijkheid door middel van specifieke regelgeving, rondzendbrieven en beleidsplannen. Verschillende beleidsdomeinen hebben al hun verantwoordelijkheid opgenomen en organiseren met de sectorspecifieke regelgeving en plannen reeds een aanbod in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel.

De CAW's staan in voor de psychosociale hulp- en dienstverlening voor alle personen van wie de welzijnskansen bedreigd of verminderd worden ten gevolge van gebeurtenissen in een context van criminaliteit (artikel 2 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk). In de erkenningsbesluiten van elk CAW met een gevangenis op zijn werkingsgebied wordt bepaald hoeveel vte ingezet moeten worden voor de sociale hulpverlening aan gedetineerden en hun naastbestaanden.

Geïnterneerden met een mentale handicap kunnen een beroep doen op de dienstverlening van voorzieningen die erkend en gesubsidieerd worden door het VAPH. In de gevangenissen van Gent, Antwerpen en Merksplas is een permanente en specifieke werking uitgebouwd.

Ook het herstelgericht aanbod, zoals de herstelbemiddeling waarop gedetineerden en slachtoffers in de fase van de strafuitvoering een beroep kunnen doen en het aanbod 'Slachtoffer in Beeld', wordt gesubsidieerd door Vlaanderen.

Op het vlak van gezondheidszorg hebben de centra voor geestelijke gezondheidszorg de opdracht om in te staan voor de hulpverlening aan (ex-)gedetineerden met ernstige psychische problemen.

Op het vlak van onderwijs en vorming krijgen de consortia volwassenenonderwijs in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs de opdracht om de centra voor volwassenenonderwijs en basiseducatie bij te staan bij de uitwerking van een

onderwijs- en vormingsbeleid voor gedetineerden, de organisatie van het detecteren van de onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden en de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden.

Op het vlak van sport en cultuur bepaalt het Participatiedecreet van 18 januari 2008 dat de Vlaamse Regering een vereniging zonder winstoogmerk die culturele en sportieve participatie van deze doelgroep bevordert, subsidieert om de participatie van gedetineerden in hun directe sociale omgeving te realiseren. In concreto is dit De Rode Antraciet. In hetzelfde decreet wordt de bibliotheekwerking uitgebreid in de gevangenissen, hiervoor worden convenanten afgesloten met de betrokken gemeenten.

Op vlak van werkgelegenheid is de VDAB de dienst die werkzoekenden begeleidt en opleidt met oog op een levenslange en duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt. Van zodra gedetineerden zich registreren als werkzoekende kunnen zij een beroep doen op de dienstverlening van de VDAB. In elke gevangenis is een detentieconsulent werkzaam.

Mevrouw *Marijke Dillen* stelt vast dat het gaat om een inclusief beleid waarbij verschillende beleidsdomeinen betrokken zijn. Dat is echter moeilijk haalbaar in de praktijk. Hoe zal men bijvoorbeeld de afdwingbaarheid kunnen realiseren op het vlak van wonen? De wachtlijsten voor de sociale woningen zijn lang. Ze veronderstelt dat ex-gedetineerden geen voorrangsbehandeling zullen krijgen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er in het kader van de samenwerking tussen de beleidsdomeinen Wonen en Welzijn een project is opgezet om een geschikte woning te vinden vooraleer iemand in vrijheid wordt gesteld: Housing en Returning Prisoners Project. Er worden wel degelijk inspanningen geleverd, zonder de bestaande regelgeving te miskennen.

Artikel 6 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 7

In artikel 7 wordt volgens minister Jo Vandeurzen verwezen naar het samenwerkingsakkoord met de Federale Staat. Op dit ogenblik wordt dit voorbereid door de administraties. Voor het realiseren van een aanbod aan hulp- en dienstverlening kan tevens worden samengewerkt met provinciale en lokale overheden.

Mevrouw *Marijke Dillen* leest dat er met de federale overheid een samenwerkingsakkoord kan worden afgesloten. Als bepaalde federale bevoegdheden naar Vlaanderen worden overgeheveld, moet evenwel een samenwerkingsakkoord worden afgesloten. Ze raadt de minister aan het artikel te herformuleren zodat het een verplichting wordt in plaats van een mogelijkheid.

Minister *Jo Vandeurzen* blijft achter de gekozen formulering staan. Hij motiveert dat een samenwerkingsakkoord pas mogelijk is als alle betrokken partijen het eens zijn. Dit artikel geeft alleen het mandaat om een samenwerkingsakkoord af te sluiten.

Mevrouw *Marijke Dillen* wil weten of de federale overheid daarvoor al de nodige toezeggingen heeft gedaan.

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt.

Artikel 7 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 8

Artikel 8 geeft volgens minister Jo Vandeurzen de verwachtingen weer ten aanzien van het strategisch plan. Op Vlaams niveau wordt in het strategisch plan de algemene en domeinspecifieke strategische doelstellingen in het kader van de hulp- en dienstverlening per legislatuur vastgelegd. Dit plan wordt gebaseerd op een analyse van de context waarbinnen de hulp- en dienstverlening kan worden gerealiseerd en op de adviezen van de lokale beleidsteams. Het plan wordt opgemaakt en opgevolgd door een gemengde commissie, en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Mevrouw *Else De Wachter* wil vernemen wanneer en hoe het strategisch plan zal worden meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het de bedoeling is om het plan zes maanden na de goedkeuring van het decreet voor te leggen aan de Vlaamse Regering en daarna aan het Vlaams Parlement.

Artikel 8 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 9

In artikel 9 worden volgens minister Jo Vandeurzen de verschillende opdrachten van de gemengde commissie weergegeven. Deze commissie wordt op Vlaams niveau opgericht met als opdracht een ontwerp van bovenlokaal strategisch plan op te maken. Elk betrokken beleidsdomein levert minstens één vertegenwoordiger uit de administratie. Naast de administraties maken ook vertegenwoordigers van de hulp- en dienstverleners deel uit van de gemengde commissie.

De gemengde commissie volgt ook de voortgang van de implementatie. Hiervoor baseert zij zich onder andere op rapportage door de lokale beleidsteams over de uitvoering van de lokale actieplannen. Daarnaast heeft de gemengde commissie ook een opdracht in het kader van het voeren van een aangepaste personeels- en organisatieontwikkelingsbeleid. Ze voorziet daarvoor in vorming en ondersteuning voor de medewerkers.

Artikel 9 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 10

In elke gevangenis is een beleidsteam actief. In artikel 10 wordt volgens minister Jo Vandeurzen naast de samenstelling (de beleidsmedewerker en de vertegenwoordigers van de verschillende actoren) ook weergegeven waaruit het actieplan dat in de gevangenis uitvoering moet geven aan het strategisch plan, dient te bestaan. Het beleidsteam is ook verantwoordelijk voor evaluatie en bijsturing van het actieplan. Het is onontbeerlijk dat ook de gevangenisdirectie betrokken is bij het opstellen van een actieplan voor de hulp- en dienstverlening en deelneemt aan de werkzaamheden van het beleidsteam.

Artikel 10 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 11

Voor de opvolging, evaluatie en eventuele bijsturing van het lokale actieplan wordt in artikel 11 aangegeven dat hiervoor in elke gevangenis een coördinatieteam wordt opgericht. Het coördinatieteam staat onder leiding van de beleidscoördinator.

Minister Jo Vandeurzen meldt voorts dat het coördinatieteam onder meer volgende taken opneemt of delegeert aan werkgroepen: behoeftebevragingen, evaluaties van het aanbod, toezicht op participatie, methodiekontwikkeling, bevorderen van het draagvlak, en verkennen van nieuw aanbod en van nieuwe aanbodverstrekkers. Aangezien de personeelsinzet vanuit de verschillende domeinen over de gevangenen heen verschilt, is het niet mogelijk om de samenstelling van dit coördinatieteam algemeen te bepalen. Daarom stelt het ontwerp van decreet dat de samenstelling en concrete werking van het coördinatieteam bepaald worden door het beleidsteam. Om te komen tot een zekere uniformiteit in de werking van de verschillende coördinatieteams, zal de Vlaamse Regering enkele minimale gevangenisoverstijgende richtlijnen uitwerken.

Vanuit het coördinatieteam en de werkgroepen is het belangrijk om een link te leggen met de trajectbegeleiders. Zij hebben vanuit hun functie een goed zicht op de noden en behoeften van de populatie en hebben een belangrijke functie in de bekendmaking van het aanbod. Ook de samenwerking met het penitentiair personeel is belangrijk.

Mevrouw *Marijke Dillen* stelt vast dat er niet alleen voorzien wordt in een gemengde commissie maar ook in een coördinatieteam. Ze vraagt naar de motivering.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het coördinatieteam zal functioneren op het niveau van de gevangenis. Een gevangenis moet eerst een algemene strategie bepalen, die vervolgens geconcretiseerd moet worden. De concretisering moet gecoördineerd worden.

Mevrouw *Marijke Dillen* wil weten of het gevangeniswezen dat niet ervaart als een te grote administratieve belasting.

Minister *Jo Vandeurzen* merkt op dat dit voorstel gebaseerd is op praktijkervaring.

Artikel 11 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 12

Elk betrokken beleidsdomein engageert zich volgens minister Jo Vandeurzen om te voorzien in de nodige instrumenten, middelen en personeel. In artikel 12 wordt toelichting gegeven bij de drie functies die per gevangenis georganiseerd worden: beleidscoördinatie, trajectbegeleiding en ondersteuning.

De beleidscoördinatiefunctie wordt opgenomen door een personeelslid van de Vlaamse Gemeenschap. Die persoon is contactfiguur en coördineert het hulp- en dienstverleningsbeleid en de uitvoering ervan. De trajectbegeleiders zorgen voor de eerste opvang en voor toeleiding naar het hulp- en dienstverleningsaanbod. Ze bewaken de onderlinge samenhang en coördinatie op niveau van het individuele hulp- en dienstverleningstraject. Specifieke medewerkers staan in voor de praktische ondersteuning, zoals het beheer van de inschrijvingen, de bekendmaking van het aanbod, de organisatie van de planning en het lokalenbeheer, de registratie, ondersteuning van medewerkers, administratieve ondersteuning van overleg, en logistieke ondersteuning.

Oorspronkelijk was in het strategisch plan sprake van een organisatieondersteuner. Deze taken worden echter door verschillende actoren opgenomen zoals de onderwijscoördinator en de sportfunctionaris. Daarnaast is er een grotere nood aan praktische ondersteuning van de organisatie van de hulp- en dienstverlening.

Mevrouw *Else De Wachter* wil weten wie in de praktijk verantwoordelijk zal zijn voor de trajectbegeleiding.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat dit de hulpverlener is die het dichtste betrokken is bij het traject van de gedetineerde. Het kan gaan om een CAW-medewerker die de individuele hulpverlening organiseert of om iemand van de VDAB.

Mevrouw *Else De Wachter* vraagt wat er moet gebeuren bij een langdurige afwezigheid van die verantwoordelijke. In de praktijk hebben zich hierdoor al problemen voorgedaan.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het CAW waaraan de trajectbegeleiding is toegewezen voor vervanging dient te zorgen.

Mevrouw *Marijke Dillen* wil weten wat men precies bedoelt met het faciliteren van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening. Ze veronderstelt dat er voor de gevangenen, met hun mix aan nationaliteiten, ook tolken nodig zijn. Zullen er daarvoor middelen worden uitgetrokken? Dat moet besproken worden tijdens het overleg met de federale overheid.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het aantrekken van een vormingsaanbod van buiten de gevangenis veel organisatorisch werk vergt. Iemand moet dit praktische werk op zich nemen. Dat is de concrete betekenis van de ondersteuningsfunctie. Deze persoon zal, indien nodig, op zoek moeten naar tolken.

Artikel 12 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 13

De coördinerende minister is volgens minister *Jo Vandeurzen* de minister bevoegd voor bijstand aan personen. Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is verantwoordelijk voor de coördinatie en de ondersteuning van de organisatie van de hulp- en dienstverlening op het niveau van de Vlaamse overheid.

Mevrouw *Marijke Dillen* vindt het evident dat de minister van Welzijn coördinerend minister is.

Artikel 13 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 14

In artikel 14 worden volgens minister *Jo Vandeurzen* de afspraken weergegeven, met inachtneming van de verplichtingen en beperkingen van artikel 8 van de Privacywet van 8 december 1992, in het kader van het verstrekken, verwerken en uitwisselen van persoonsgegevens van gedetineerden die nodig zijn in het kader van de organisatie van hulp- en dienstverlening. De Vlaamse Regering zal nadere regels bepalen over onder meer de vorm waarin en de wijze waarop, indien mogelijk in versleutelde vorm, de persoonsgegevens worden verwerkt en uitgewisseld.

Artikel 14 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 15

Artikel 15 geeft volgens minister *Jo Vandeurzen* weer dat, met het oog op evaluatie en de bijsturing van de hulp- en dienstverlening, geanonimiseerde en globale gegevens aan de Vlaamse Regering zullen worden bezorgd.

Artikel 15 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 16

Voor de gegevensverwerking en -uitwisseling als vermeld in artikelen 14 en 15 zal door de Vlaamse Regering een elektronisch systeem ter beschikking gesteld worden. De Vlaamse Regering zal eveneens bepalen welke entiteit verantwoordelijk is voor de coördinatie, aldus minister Jo Vandeurzen.

Artikel 16 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt wanneer een eerste strategisch plan inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, als vermeld in artikel 8, moet goedgekeurd zijn, aldus minister Jo Vandeurzen.

Artikel 17 wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

IV. STEMMING OVER HET GEHEEL

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt met 10 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Mevrouw *Mieke Vogels* motiveert haar onthoudingen. Ze is het eens met de inhoud van het ontwerp van decreet dat het strategisch plan voortzet, maar niet met de timing ervan.

Katrien SCHRYVERS,
voorzitter

Vera JANS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
ECWS	European Centre for Work and Society
hrm	human resources management
OBRA	observatie, behandeling, relatie, activiteit
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezins-beleid
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
vte	voltijdsequivalent

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen**

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° actoren: organisaties die in het kader van de uitvoering van dit decreet hulp- en dienstverlening aanbieden in de gevangenissen;
- 2° beleidscoördinator: een personeelslid van de Vlaamse Gemeenschap belast met de beleidscoördinatie van de hulp- en dienstverlening in een gevangenis zoals bepaald in punt 5°;
- 3° beleidsdomein: een homogeen beleidsdomein als vermeld in artikel 2 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, of een onderdeel ervan;
- 4° gedetineerde: een verdachte, veroordeelde of geïnterneerde die zich voltijds of deeltijds in een gevangenis bevindt;
- 5° gevangenis: een door de Federale Staat aangewezen inrichting die bestemd is voor de tenuitvoerlegging van veroordelingen tot een vrijheidsstraf en van vrijheidsbenemende maatregelen, als de inrichting in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ligt, of als de inrichting elders ligt en het voorwerp is van een overeenkomst met de bevoegde overheid;
- 6° gevangenisdirectie: de personeelsleden van de Federale Staat, die belast zijn met het lokaal bestuur van een gevangenis;
- 7° hulp- en dienstverlening: alle hulp- en dienstverlening die door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt georganiseerd of verstrekt en die relevant is voor de gedetineerden.

Een gesloten federaal centrum voor minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, als vermeld in artikel 606 van het Wetboek van Strafvordering, wordt gelijkgesteld met een gevangenis, als het centrum in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ligt, of als het centrum elders ligt en het voorwerp is van een overeenkomst met de bevoegde overheid.

Een jongere die verblijft in een centrum als vermeld in het tweede lid, wordt gelijkgesteld met een gedetineerde.

Hoofdstuk 2. Missie, doelstellingen en opdrachten

Art. 3. Dit decreet beoogt, binnen de beschikbare budgetten, het recht van alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving op een integrale en kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening die gericht is op de realisatie van de doelstellingen, vermeld in artikel 4, te waarborgen, zodat ze zich kunnen ontplooien in de samenleving.

Daartoe neemt de Vlaamse Regering initiatieven om een kwaliteitsvol hulp- en dienstverleningsaanbod uit te bouwen, op basis van de behoeften van de gedetineerden en hun directe sociale omgeving, en dit door sectoroverschrijdende samenwerking tussen hulp- en dienstverleners en door intersectorale afstemming van het aanbod.

Art. 4. De doelstellingen van de hulp- en dienstverlening zijn:

- 1° de zelfontplooiing van de gedetineerde stimuleren;
- 2° het sociale, relationele en psychische evenwicht van de gedetineerde herstellen;
- 3° de negatieve gevolgen voor de gedetineerde en zijn directe sociale omgeving, veroorzaakt door en tijdens de detentie, beperken;
- 4° de integratie en participatie in de samenleving na de detentieperiode bevorderen;
- 5° een proces van herstel tussen dader, slachtoffer en samenleving stimuleren;
- 6° de kans op hervat beperken.

Art. 5. Om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, te realiseren, vervult de Vlaamse Regering minstens de volgende opdrachten of neemt ze initiatieven met het oog op de realisatie ervan:

- 1° ze bouwt een kwaliteitsvol en integraal hulp- en dienstverleningsaanbod uit voor gedetineerden en hun directe sociale omgeving;
- 2° ze maakt het aanbod bekend en motiveert gedetineerden om eraan te participeren;
- 3° ze ontwikkelt en implementeert samenwerkingsmodellen en organisatievormen om tot een optimale inbedding en integratie van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in de gevangenissen te komen met het oog op de grootst mogelijke efficiëntie en effectiviteit van een integraal aanbod hulp- en dienstverlening;
- 4° ze creëert een draagvlak om hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te organiseren bij de betrokken actoren, de belanghebbenden en de samenleving;
- 5° ze implementeert, in samenwerking met de betrokken actoren, een personeels- en organisatieontwikkelingsbeleid ter ondersteuning van de hulp- en dienstverlenende actoren.

Art. 6. Het beleid voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden is een inclusief, een gecoördineerd en een samenhangend beleid. De Vlaamse Regering ontwikkelt en realiseert binnen de verschillende beleidsdomeinen een hulp- en dienstverleningsbeleid vanuit een partnerschap tussen alle betrokken actoren.

Per beleidsdomein bepaalt de Vlaamse Regering de initiatieven in het kader van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Art. 7. De Vlaamse Regering bouwt de hulp- en dienstverlening uit in overleg met de Federale Staat waarmee een samenwerkingsakkoord kan worden afgesloten, en met eventuele andere betrokken overheden.

Hoofdstuk 3. Organisatie van de Vlaamse hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Art. 8. De Vlaamse Regering keurt binnen een jaar na haar eedaflegging een strategisch plan goed, waarmee in de diverse beleidsdomeinen invulling zal gegeven worden aan de doelstellingen, vermeld in artikel 4.

Het strategisch plan omvat minstens:

- 1° een analyse van de context waarin de hulp- en dienstverlening kan worden gerealiseerd;
- 2° een beschrijving van de algemene en de beleidsdomeinspecifieke strategische doelstellingen;
- 3° een tijdpad voor de realisatie van de doelstellingen;
- 4° de indicatoren voor de meting van de voortgang;
- 5° de ingezette middelen en instrumenten.

Uiterlijk drie jaar na de goedkeuring van het strategisch plan evalueert de Vlaamse Regering de uitvoering van het plan en stuurt ze zo nodig het plan bij.

Het strategisch plan, en elke bijsturing ervan, wordt meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

Art. 9. Er wordt een gemengde commissie opgericht die als opdracht heeft:

- 1° advies te verlenen aan de Vlaamse Regering over de opmaak van het strategisch plan;
- 2° de voortgang in de uitvoering van het strategisch plan te volgen;
- 3° advies uit te brengen over bijsturing van het strategisch plan;
- 4° ondersteuning en vorming te bieden voor de hulp- en dienstverleners.

De gemengde commissie baseert zich daarvoor ondermeer op de adviezen van de beleidsteams, vermeld in artikel 10.

De gemengde commissie bestaat uit vertegenwoordigers van departementen of agent-schappen van de betrokken beleidsdomeinen en uit vertegenwoordigers van organisaties van hulp- en dienstverleners uit die beleidsdomeinen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling, de werking en de opdrachten van de gemengde commissie.

Art. 10. In elke gevangenis wordt een beleidsteam samengesteld, dat bestaat uit de beleids-coördinator, die personeelslid is van de Vlaamse Gemeenschap en vertegenwoordigers van de actoren. De gevangenisdirectie wordt uitgenodigd om deel uit te maken van het beleidsteam. Het beleidsteam wordt voorgezeten door de beleidscoördinator, en stelt een actieplan op, dat uitvoering geeft aan het strategisch plan van de Vlaamse Regering. Dat actieplan omvat:

- 1° een analyse van de context waarin de hulp- en dienstverlening kan worden gerealiseerd;
- 2° een beschrijving van de algemene en de beleidsdomeinspecifieke strategische en operationele doelstellingen;
- 3° de organisatiestructuur, waaronder het overlegmodel met de verschillende actoren;
- 4° de concrete acties;
- 5° een tijdspad voor de realisatie van de doelstellingen;
- 6° de indicatoren voor de meting van de voortgang;
- 7° een overzicht van de in te zetten middelen.

Het beleidsteam is ook verantwoordelijk voor de evaluatie en bijsturing van het actieplan. Het beleidsteam baseert zich daarvoor op de adviezen van het coördinatieteam, vermeld in artikel 11, en op eventuele bijstellingen van het strategisch plan, vermeld in artikel 8.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de inhoud, de vorm en de geldingsduur van het actieplan.

Art. 11. Voor de opvolging van de uitvoering van het actieplan, vermeld in artikel 10, wordt in elke gevangenis een coördinatieteam opgericht. Het coördinatieteam staat onder leiding van de beleidscoördinator. De samenstelling en de werking van het coördinatieteam worden bepaald door het beleidsteam met inachtneming van de regels die de Vlaamse Regering vaststelt.

Art. 12. Per beleidsdomein voorziet de Vlaamse Regering binnen de beschikbare budgetten in de nodige instrumenten, middelen en personeel om de doelstellingen van dit decreet, en de strategische en operationele doelstellingen die ter uitvoering van dit decreet zijn bepaald, op het niveau van de gevangenis uit te voeren.

Voor de coördinatie en ondersteuning van de hulp- en dienstverlening wordt in elke gevangenis voorzien in volgende opdrachten:

- 1° beleidscoördinatie: de coördinatie van het beleid, de organisatie, de ondersteuning en de opvolging van de hulp- en dienstverlening in de gevangenis, en dit in overleg met de gevangenisdirectie en met de actoren;
- 2° trajectbegeleiding: voor de realisatie van het onthaal en de vraagverheldering bij gedetineerden, voor het verwijzen van de gedetineerde naar de hulp- en dienstverlening, voor het opstellen van een individueel hulp- en dienstverleningsplan op maat van de gedetineerde, voor de coördinatie, opvolging en afstemming van dat plan met het oog op continuïteit in de hulp- en dienstverlening tijdens en na de detentie;
- 3° ondersteuning: voor het faciliteren van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening.

Art. 13. De Vlaamse Regering wijst een coördinerend minister aan voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

Ze wijst binnen de Vlaamse administratie een entiteit aan die verantwoordelijk is voor de coördinatie en de ondersteuning van de organisatie van die hulp- en dienstverlening.

Hoofdstuk 4. Gegevensverwerking en informatie-uitwisseling

Art. 14. Met het oog op de organisatie en de opvolging van de hulp- en dienstverlening, geregeld bij of krachtens dit decreet, en om die hulp- en dienstverlening op maat van elke gedetineerde te verstrekken, verwerken de beleidscoördinatoren, de personen die belast zijn met de trajectbegeleiding of de ondersteuning, en de actoren de persoonsgegevens van de gedetineerden, met inachtneming van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Voor de realisatie van de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, kunnen de beleidscoördinatoren, de personen die belast zijn met de trajectbegeleiding of de ondersteuning, en de actoren onder elkaar persoonsgegevens van een gedetineerde uitwisselen, met behoud van de verplichtingen en beperkingen die voortvloeien uit de voornoemde wet van 8 december 1992 of uit de regelgeving van de sectoren waartoe de actoren behoren.

Onverminderd de vereiste machtiging zoals voorzien in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, bepaalt de Vlaamse Regering de nadere regels voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens, vermeld in het eerste en tweede lid.

Art. 15. De personen die belast zijn met de coördinatie, de trajectbegeleiding of de ondersteuning, en de actoren bezorgen aan de Vlaamse Regering anonieme en globale gegevens over de hulp- en dienstverlening met het oog op de evaluatie en de bijsturing van het hulp- en dienstverleningsaanbod.

Art. 16. De Vlaamse Regering stelt aan de personen die belast zijn met de beleidscoördinatie, de trajectbegeleiding of de ondersteuning, en de actoren een digitaal systeem ter beschikking ter ondersteuning van de gegevensverwerking en -uitwisseling, vermeld in artikel 14 en 15.

De entiteit die verantwoordelijk is voor de coördinatie en ondersteuning van de organisatie van de hulp- en dienstverlening is verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens in het digitaal systeem vermeld in het eerste lid.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Art. 17. In afwijking van artikel 8 keurt de Vlaamse Regering uiterlijk zes maanden na de inwerkingtreding van dit decreet een eerste strategisch plan goed.